

GIỚI THIỆU

HỆ THỐNG KIỂM ĐỊNH BẢO TÀNG TẠI VƯƠNG QUỐC ANH: TIÊU CHUẨN KIỂM ĐỊNH (được ban hành lần đầu tiên vào năm 1988 và được sửa đổi vào năm 1995)

Về Tiêu chuẩn kiểm định

Hệ thống kiểm định bảo tàng được ban hành lần đầu tiên vào năm 1988 dưới tên gọi là Hệ thống đăng ký bảo tàng và phòng trưng bày và được sửa đổi vào năm 1995. Mục đích của nó là thiết lập những tiêu chuẩn tối thiểu cho bảo tàng và phòng trưng bày tại Vương quốc Anh. Hội đồng Bảo tàng, Thư viện và Lưu trữ Anh (MLA) có trách nhiệm duy trì những tiêu chuẩn này như một phần cốt lõi trong việc phát triển năng lực và thúc đẩy sự đổi mới.

Hệ thống được sửa đổi lại một lần nữa vào năm 2004 để đảm bảo tính liên tục đối với các bảo tàng và khách tham quan. Một vài điều khoản được lược bỏ và một số điều khoản mới được thêm vào.

Tên mới của hệ thống là Hệ thống kiểm định bảo tàng tại Vương quốc Anh, tên gọi mới này đã phản ánh tốt hơn giá trị và mục đích của nó, truyền đạt chính xác hơn những thành tựu mà bảo tàng đã đạt được qua những tiêu chuẩn nhất định. Nó được xem là bước đầu tiên trong việc đưa Hệ thống đạt đến một trình cao hơn. Hệ thống được thông qua bởi đầy đủ các tổ chức và cơ quan như

Bộ Văn hóa, Truyền thông và Thể thao, các cơ quan địa phương và Quỹ Xổ số di sản.

Trong toàn bộ tiêu chuẩn của Hệ thống, thuật ngữ "bảo tàng" sẽ bao gồm các phòng trưng bày nghệ thuật cùng những bộ sưu tập vĩnh viễn ở đây.

Khái niệm "nhân viên" sẽ bao gồm cả nhân viên được trả lương và các tình nguyện viên và thuật ngữ này cũng được dùng với nghĩa đó trong toàn bộ văn bản này. Trong một số phần, nó cũng ngầm bao gồm các thành viên của các cơ quan chủ quản và ủy ban quản lý.

Mục đích của Hệ thống kiểm định

Mục đích tổng thể của Hệ thống kiểm định bảo tàng là xác định các mức tiêu chuẩn tối thiểu và nhằm khuyến khích cải thiện thông qua việc lập các kế hoạch phát triển bảo tàng. Nói một cách cụ thể, Hệ thống bao gồm 3 mục tiêu chính:

1. Khuyến khích tất cả các bảo tàng và phòng trưng bày đạt được các tiêu chuẩn tối thiểu đã định trên phương diện quản lý bảo tàng, các dịch vụ cho người sử dụng, tiện nghi (phương tiện hoặc cơ sở vật chất) cho khách tham quan và quản lý các bộ sưu tập.

2. Thúc đẩy sự tự tin, mạnh dạn ở các bảo tàng để được coi như là một đơn vị lưu giữ các bộ sưu tập với sự tin cậy của xã hội và quản lý các tài nguyên công cộng một cách thích hợp và chính đáng.

3. củng cố nền tảng nguyên tắc chung cho tất cả các đơn vị thỏa mãn được với tiêu chí của một bảo tàng.

Tiêu chuẩn kiểm định liên quan như thế nào đối với Quy tắc đạo đức của Hiệp hội Bảo tàng?

Các nguyên tắc và giá trị được thể hiện trong Quy tắc đạo đức của Hiệp hội Bảo tàng là nền tảng của Hệ thống kiểm định. Trong khi Hệ thống kiểm định bao gồm các tiêu chuẩn tối thiểu phải tuân thủ Quy tắc trong mọi trường hợp cụ thể thì Quy tắc, tuy rằng tượng trưng cho một thực tiễn tốt nhất, đôi khi cũng có thể vượt quá những yêu cầu của kiểm định nhưng không được để xảy ra trường hợp những yêu cầu của kiểm định trái với Quy tắc.

Lợi ích của Hệ thống đăng ký/kiểm định

Theo kết quả cuộc điều tra được tiến hành vào năm 2002 của MLA, những vấn đề sau đây được xem là những lợi ích chính mà các bảo tàng được hưởng từ việc trở thành một phần của Hệ thống đăng ký ở thời điểm đó.

- Công nhận một bảo tàng đáp ứng được các tiêu chuẩn đã được chuẩn y theo một số lĩnh vực cố định chủ chốt trong quản lý bảo tàng, bảo quản sưu tập và dịch vụ công cộng;

- Tăng cường sự tin tưởng của các nhà tài trợ tiềm năng đối với các hiện vật hoặc các bộ sưu tập mà một bảo tàng đã được chứng nhận, về nguyên tắc, là một kho chứa phù hợp.

- Nâng cao tinh thần và sự động viên của đội ngũ cán bộ.

- Nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của công tác phụ trách nòng cốt trong các dịch vụ hỗ trợ người sử dụng.

- Tạo tính hợp lệ chung cho việc cấp viện

trợ, các giải thưởng... được đề nghị bởi một loạt các tổ chức. Tình trạng đăng ký cũng được tính đến bởi các tổ chức khác như Quỹ Ghi nhớ di sản quốc gia vốn đang quản lý Quỹ Xổ số di sản

- Cuối cùng, Hệ thống đem lại lợi ích cho những ai đang sử dụng bảo tàng và phòng trưng bày, nhưng đặc biệt hơn, những người hưởng lợi nhất từ Hệ thống này là các nhân viên, người quản lý, các nhà tài trợ, những nhà hoạch định chính sách và các chuyên gia

Cấu trúc của Tiêu chuẩn

Tiêu chuẩn được tổ chức theo cách sau đây:

- Các tài liệu được giới thiệu bao hàm toàn bộ những thông tin cơ bản của Hệ thống kiểm định, với đầy đủ tư cách và các điều kiện cần thiết, đệ trình hồ sơ như thế nào và duy trì tình trạng được kiểm định ra sao.

- Nội dung chính của Tiêu chuẩn bao gồm những yêu cầu cho việc kiểm định, được chia làm bốn phần:

- + Quản trị và quản lý bảo tàng.
- + Dịch vụ cho người sử dụng.
- + Tiện nghi (phương tiện hoặc cơ sở vật chất) cho khách tham quan.
- + Quản lý các bộ sưu tập.

- Phụ lục bao gồm những thông tin hỗ trợ và danh sách mở rộng của các nguồn thông tin.

Ủy ban Kiểm định

Hệ thống được giám sát bởi Ủy ban Kiểm định, bao gồm những thành viên là những chuyên viên cao cấp về bảo tàng cùng với kiến thức sâu rộng và chuyên môn liên quan đến tất cả các loại hình bảo tàng ở Vương quốc Anh. Một nửa số thành viên trong Ủy ban được bổ nhiệm thông qua việc tuyển dụng công khai và một nửa được bổ nhiệm thông qua sự tư vấn của Hội Bảo tàng Anh, Hiệp hội Bảo tàng Độc lập, các đơn vị bảo tàng, thư viện và lưu trữ ở Anh, Hội đồng Bảo tàng Scotlen, Hội đồng Bảo tàng Bắc Ailen

và đơn vị bảo tàng, thư viện và lưu trữ xứ Wales (CyMAL).

Các tổ chức đánh giá

Tất cả hồ sơ phải được trình lên tổ chức đánh giá bảo tàng. Các tổ chức đánh giá là các đơn vị bảo tàng, thư viện và lưu trữ ở Anh, Hội đồng Bảo tàng Scotlen và Bắc Ailen, đơn vị bảo tàng, thư viện, lưu trữ xứ Wales (CyMAL) và bản thân MLA trong trường hợp các bảo tàng được nhà nước hỗ trợ kinh phí.

Điều kiện được chứng nhận của Hệ thống kiểm định

Định nghĩa về bảo tàng

Theo Hội Bảo tàng Anh (năm 1998), một bảo tàng được định nghĩa như sau:

“Bảo tàng cho phép công chúng khám phá các bộ sưu tập để tạo nguồn cảm hứng, thưởng thức và học hỏi. Bảo tàng là cơ quan sưu tầm, bảo quản và tạo điều kiện tiếp cận đến các hiện vật mà họ đang lưu giữ với sự tin cậy của xã hội”.

Tất cả khái niệm được dùng trong định nghĩa của Hội Bảo tàng Anh được giải thích đầy đủ trong Phụ lục 1. Sẽ không có câu hỏi nào được hỏi về sự đáp ứng đầy đủ của các điều kiện trong biểu mẫu hồ sơ, nhưng các bảo tàng sẽ có thể phải chỉ ra rằng, họ thỏa mãn định nghĩa trong khi hoàn tất đầy đủ hồ sơ. Chẳng hạn, các bảo tàng phải cung cấp đầy đủ cơ sở pháp lý về quá trình thành lập và hoạt động để minh chứng.

Danh mục các tổ chức sau đây thường sẽ không được cho là có đủ điều kiện của Hệ thống kiểm định:

— Các trung tâm khoa học và thiên văn, các địa điểm tự nhiên và khảo cổ học, các tòa nhà và địa điểm lịch sử và công nghiệp, các trung tâm di sản, mà không liên quan đến các bộ sưu tập vĩnh viễn.

- Các trụ sở đang trưng bày các hiện vật sống như sở thú, công viên thủy sinh, vườn thực vật

- Các dịch vụ cho vay mang tính giáo dục.

- Các phòng triển lãm tạm thời không có bộ sưu tập vĩnh viễn.

- Các trung tâm hồ sơ dữ liệu như trung tâm sinh học, môi trường, địa điểm khảo cổ học hoặc các công trình tưởng niệm.

- Các thư viện và nơi lưu trữ (bao gồm ảnh, phim, âm thanh).

- Các trụ sở có các bộ sưu tập mà chỉ truy cập từ Internet.

Việc xem xét/đánh giá các tổ chức nói trên có thể được đưa ra nếu nó được hình thành từ một phần dịch vụ của bảo tàng mà bản thân nó tuân thủ những yêu cầu kiểm định.

Những bảo tàng ngoài công lập đang sử dụng thuật ngữ “quốc gia” hoặc từ tương đương trong tên gọi

Những bảo tàng đã chọn danh hiệu “quốc gia” hoặc các từ tương đương trong tên mình thì yêu cầu phải đáp ứng các tiêu chí bổ sung trong sự công nhận và mong đợi của người sử dụng. Những tiêu chí và hướng dẫn bổ sung này được giới thiệu ở cuối phần 2, 3, 4 và được nhắc lại ở Phụ lục 4. Yêu cầu này không áp dụng đối với những bảo tàng công lập.

Các tổ chức hoạt động ở nhiều địa điểm

Trong trường hợp của các tổ chức di sản quốc gia, như Ủy thác quốc gia về di sản là National Trust và English Heritage, khả năng của tổ chức phải đáp ứng yêu cầu của Hệ thống kiểm định và nhờ đó được phê duyệt thẩm quyền bảo tàng thì phải thông báo trước khi các hồ sơ từ các bảo tàng riêng rẽ được xem xét. Mỗi bảo tàng riêng rẽ này phải chứng minh là mình đủ điều kiện của việc kiểm định bảo tàng. Việc đánh giá một bảo tàng có thẩm quyền hay không là trách nhiệm của MLA và việc đánh giá các địa điểm khác nhau này được thực hiện bởi tổ chức đánh giá có liên quan.

Kho bảo quản, văn phòng và các phương tiện khác

Kho bảo quản, văn phòng và các phương tiện khác phải được bao hàm đầy đủ điều

kiện thích hợp của một (hoặc nhiều) địa điểm bảo tàng liên quan. Việc cân nhắc sẽ được tính đến để đưa ra tình trạng kiểm định riêng rẽ cho những kho, phòng đó, kết hợp chặt chẽ với các dịch vụ và phương tiện phục vụ khách tham quan.

Quá trình xin kiểm định

Nộp hồ sơ

Các bảo tàng hiện đang trong Hệ thống kiểm định sẽ được MLA mời để xem xét lại tình trạng kiểm định theo một tiến trình đã được thỏa thuận với các tổ chức đánh giá. Sáu tháng là khoảng thời gian được cho phép cho việc chuẩn bị và nộp hồ sơ. Còn những bảo tàng mới đối với Hệ thống kiểm định muốn xem xét tình trạng được kiểm định phải tiếp cận tổ chức đánh giá trong giai đoạn đầu để xác định hồ sơ của mình có thích hợp hay không. Nếu được, thì sau đó họ sẽ được gửi toàn bộ hồ sơ.

Tất cả hồ sơ phải được đệ trình lên tổ chức đánh giá bảo tàng. Tổ chức này là các đơn vị bảo tàng, thư viện và lưu trữ ở Anh, Hội đồng Bảo tàng Scotlen và Bắc Allen, CyMAL của xứ Wales và bản thân MLA trong trường hợp tất cả các bảo tàng hoạt động bởi ngân sách nhà nước.

Tất cả hồ sơ phải được xây dựng dựa trên biểu mẫu hồ sơ của MLA. Hồ sơ có thể gửi bằng thư điện tử hoặc bằng đường bưu điện và toàn bộ hồ sơ sẽ được cung cấp bởi tổ chức đánh giá. Cấu trúc của biểu mẫu hồ sơ phải phù hợp với Tiêu chuẩn kiểm định và việc đánh số mỗi câu hỏi trong biểu mẫu cũng phải phù hợp với số liên quan tương ứng trong yêu cầu của Tiêu chuẩn kiểm định. Điều này giúp cho các bảo tàng đang xin kiểm định đảm bảo rằng những thông tin mà họ cung cấp càng chính xác càng tốt.

Ngoài việc hoàn thành biểu mẫu hồ sơ, các bảo tàng sẽ được yêu cầu cung cấp thêm các tài liệu khác để minh họa thêm. Việc cung cấp các minh chứng để hỗ trợ cho hồ sơ là một yếu tố rất quan trọng trong tiến trình xin cấp. Biểu mẫu hồ sơ sẽ càng rõ

Khánh Trang: *Giới thiệu...*

ràng, chi tiết hơn khi được bổ sung bằng những tài liệu bổ trợ này khi cần thiết.

Đánh giá hồ sơ

Việc đánh giá mỗi hồ sơ được thực hiện bởi tổ chức đánh giá liên quan nhằm đảm bảo rằng toàn bộ hồ sơ và tài liệu liên đới đều đã nhận được và đầy đủ. Người đánh giá sẽ kiểm tra những bằng chứng chứng minh rằng những chuẩn bị mà người nộp hồ sơ làm cũng như những dịch vụ mà họ cung cấp là phù hợp với một bảo tàng về loại hình, quy mô và vị trí. Trong một vài trường hợp, những thông tin đáp ứng theo các yêu cầu này có thể đã được kiểm định bởi một vài tiêu chuẩn khác, như Tiêu chuẩn IIP về quản lý nhân sự hoặc Tiêu chuẩn về dịch vụ khách tham quan VAQAS. Điều này cần phải được lưu ý, tuy nhiên vì những tiêu chuẩn như vậy nằm ngoài tầm kiểm soát của MLA, nên việc tiếp tục sử dụng những bằng chứng này để đánh giá là không thể đảm bảo. Dựa trên những thông tin cung cấp trong hồ sơ, một khuyến nghị về tình trạng bảo tàng sẽ được đưa ra. Sau đó khuyến nghị này sẽ được chuyển lên MLA để Ban Kiểm định ra quyết định.

Ban Kiểm định (bao gồm những thành viên của Ủy ban Kiểm định) được tổ chức hàng tháng để đưa ra những quyết định cho các hồ sơ kiểm định. Đại diện của các tổ chức đánh giá có liên quan đến hồ sơ đều có mặt khi hồ sơ của họ được đánh giá. Ban Kiểm định sẽ xem xét mỗi hồ sơ và quyết định liệu một bảo tàng có đạt được những tiêu chuẩn sau hay không:

- Kiểm định toàn diện - tức là một bảo tàng thỏa mãn mọi yêu cầu của kiểm định

- Kiểm định tạm thời - tức là bảo tàng chưa thể thỏa mãn ngay tất cả yêu cầu của kiểm định nhưng đã thể hiện sự sẵn sàng và có dự định thực hiện các công việc nhằm đạt được các yêu cầu kiểm định trong vòng 1 năm.

Ủy ban Kiểm định sẽ gặp mặt đầy đủ ít nhất một lần trong năm để xem xét lại tiến

trình của Hệ thống kiểm định bảo tàng và những vấn đề liên quan đến chính sách và thực hiện của Hệ thống.

Bảo đảm chất lượng (QA)

MLA chịu trách nhiệm cho việc bảo đảm chất lượng của Hệ thống kiểm định và đảm bảo rằng các tiêu chí trong Hệ thống được áp dụng một cách nhất quán. Kết quả của các cuộc kiểm tra đảm bảo chất lượng đều được báo cáo với Ủy ban Kiểm định.

Phản đối/kháng cáo

Những phản đối/kháng cáo liên quan đến những sự việc về quyết định của hồ sơ đang được đệ trình sẽ được giải quyết bởi người quản lý kiểm định của tổ chức đánh giá. Nếu việc phản hồi không giải quyết được vấn đề thì những khiếu nại này sẽ được xem xét lại bởi một ban tái đánh giá của Ủy ban Kiểm định.

Khiếu nại về những tiêu chuẩn của dịch vụ

Khiếu nại về những tiêu chuẩn của dịch vụ có thể thực hiện ban đầu đối với người quản lý kiểm định của tổ chức đánh giá. Những khiếu nại sẽ được tiến hành theo các thủ tục khiếu nại của tổ chức có liên quan. Chi tiết đầy đủ của thủ tục kháng cáo và khiếu nại sẵn có ở các tổ chức đánh giá.

Duy trì tình trạng được kiểm định

Tiếp tục đáp ứng những yêu cầu của Tiêu chuẩn kiểm định

Khi một bảo tàng được cấp chứng nhận tình trạng đã được kiểm định, thì phải thực hiện đầy đủ các yêu cầu để duy trì tình trạng đã được kiểm định.

1. Kiểm định lại

Một bảo tàng phải chứng minh được rằng họ vẫn tiếp tục đáp ứng được các yêu cầu của Hệ thống bằng việc gửi bản kiểm định lại cho tổ chức đánh giá hai năm một lần hoặc theo yêu cầu của MLA.

2. Nỗ lực làm việc và đạt được những mục tiêu đã định

Đòi hỏi một bảo tàng sẽ phải có trong hệ thống của mình các báo cáo thường kỳ với

Cơ quan chủ quản hoặc ủy ban quản lý những thành quả đạt được. Những báo cáo như vậy có thể dựa trên cơ sở báo cáo hàng năm, bao gồm quá trình đạt được những mục tiêu đã định trong kế hoạch sắp tới (phương hướng kế hoạch) trong giai đoạn báo cáo. Bản sao của những báo cáo đó sẽ là một phần của bản báo cáo hai năm một lần nói trên.

Nếu bảo tàng không chắc chắn liệu hệ thống báo cáo của họ có thỏa mãn những yêu cầu này hay không thì họ cần phải liên lạc với tổ chức đánh giá để được tư vấn. Không nhất thiết một báo cáo phải được chuẩn bị một cách đặc biệt cho mục đích kiểm định.

Những thay đổi đối với Tiêu chuẩn kiểm định

Đòi hỏi sau một thời gian áp dụng, Tiêu chuẩn kiểm định cần có những thay đổi để đảm bảo tính cập nhật và phù hợp với tình hình thực tế. Khi có sự thay đổi, tất cả bảo tàng nằm trong Hệ thống sẽ được thông báo và được cho phép có một khoảng thời gian chuẩn bị trước khi phải đáp ứng được các yêu cầu sửa đổi để duy trì tình trạng được kiểm định.

Những thay đổi đối với tình trạng kiểm định

Sau một giai đoạn, các bảo tàng có thể không có sự tiến triển và nếu những yêu cầu kiểm định không được tiếp tục đáp ứng thì có thể bảo tàng đó sẽ bị chuyển sang tình trạng tạm thời hoặc ra khỏi Hệ thống hoàn toàn. Các bước như vậy sẽ được xem như là kết quả của quyết định của Ban Kiểm định sau khi có sự thảo luận giữa bảo tàng và tổ chức đánh giá liên quan. Những bảo tàng thất bại khi đệ trình tái kiểm định trong khoảng thời gian cho phép sẽ bị xem xét để đưa ra khỏi Hệ thống. Một bảo tàng nếu muốn, cũng có thể được yêu cầu được ra khỏi Hệ thống...

(Kỳ sau đăng tiếp...)

KHÁNH TRANG

(Sưu tầm và biên dịch)